

Pedagogisch beleidsplan

Stichting Kinderopvang Brabant
Locatie 't Sparretje

Versie Maart 2022

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Stichting Kinderdagverblijf Brabant. Hier leest u een beknopte versie over de visie en doelstellingen. De organisatie heeft een praktische vertaling van dit pedagogisch beleidsplan op de locatie liggen ter inzage, dit wordt door de pedagogisch medewerkers als leidraad gebruikt tijdens de dagelijkse praktijk.

Dynamiek is een kernwoord dat steeds terugkomt in het werken met kinderen, geen dag is hetzelfde en geen behoefte is hetzelfde.

De organisatie blijft ontwikkelen en meebewegen naar aanleiding van; nieuwe inzichten, behoeften van de kinderen, behoeften van ouders, ontwikkelingen die voortkomen vanuit de maatschappij en overheid. Dit om de kwaliteit hoog te houden en de kinderen de zorg en begeleiding te bieden die ze verdienen.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding.....	4
1. Pedagogische visie.....	5
2. De 4 pedagogische basisdoelen.....	5
3. Pedagogische kaders.....	6
3.1. Veiligheid en welbevinden.....	6
3.2. Leren en ontwikkelen.....	7
3.3. Samenwerken met ouders.....	8
4. VVE-programma en kindvolgsysteem.....	9
5. Interactievaardigheden in de dagelijkse praktijk.....	9
5.1. Basale interactievaardigheden.....	9
5.2. Educatieve interactievaardigheden.....	10
6. Kwaliteitsontwikkeling.....	11
6.1. Proceskwaliteit.....	11
6.2. Structurele kwaliteit.....	12
Interne omgevingsanalyse.....	13
6.3. Intern.....	13
Literatuurlijst.....	15
Bijlagen.....	18
1. Ontwikkelingspsychologen.....	18
2. Wenbeleid en mentorschap, vaste babygezichten, overdrachten school/jeugd en gezin.....	19
3. Speel leeromgeving.....	21
4. Communicatieplan Ouders.....	22
5. VVE Startblokken en Kindvolgsysteem.....	23
6. Opleidings en coachingsplan.....	24
7. Dagritme.....	28
8. Voedingsbeleid.....	29
9. Risicovol spel.....	30
10. Beweging.....	32

Inleiding

Stichting Kinderdagverblijf Brabant biedt verantwoorde kinderopvang aan kinderen van 6 weken tot 4 jaar.

De openingstijden van locatie 't Sparretje zijn van 7.30 uur tot 18.30 uur.

De kinderen kunnen worden gebracht vanaf 7.30 uur tot 9.00 uur en tussen 16.30 uur en 18.30 uur kunnen zij weer opgehaald worden. Daarnaast bieden wij flexibele opvang aan. Hierbij hanteren wij naast de reguliere haal en breng tijden, een 2de optie namelijk halen en brengen op het hele uur. Zo kan de rust van alle kinderen gewaarborgd worden.

Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven voor de locatie 't Sparretje in Best. Op deze manier zet de organisatie de pedagogische visie en wijze van handelen uit om kwaliteit te kunnen waarborgen.

De locatie bestaat uit 1 verticale groep en 1 babygroep. In de verticale groep is plaats voor maximaal 16 kinderen per dag, terwijl de babygroep ruimte biedt aan 3 kinderen. Door deze aanpak worden prikkels gereduceerd, waardoor er rust is voor de jonge kinderen die nodig is voor het wenproces bij de kinderopvang.

Er zijn 3 of 4 vaste pedagogisch medewerkers per dag aanwezig.

Voor de nul-jarigen is er dagelijks minimaal 1 vaste babyspecialist aanwezig, dit geldt ook tijdens vakantieperiode. Als er zich een situatie voordoet, waarbij door ziekte geen vaste babyspecialist aanwezig kan zijn, zorgt Stichting Kinderdagverblijf Brabant er altijd voor dat er een vertrouwde vaste pedagogisch medewerker aanwezig is.

Op deze manier biedt de organisatie kinderen stabiliteit en wordt er veiligheid en geborgenheid geboden, waardoor een kind mogelijkheid krijgt om te ontwikkelen.

Het VVE-programma startblokken van basisontwikkeling heeft hierbij een plek binnen het beleid. Spelend leren staat centraal waarbij alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden.

Er is een uitgebreid werkplan beschikbaar als leidraad voor de pedagogisch medewerkers.

Dit pedagogisch beleid is geschreven door Ymke van den Berg, locatiemanager/pedagogisch coach en beleidsmedewerker van Stichting Kinderdagverblijf Brabant.

1. Pedagogische visie

Kinderen ontwikkelen allemaal op hun eigen unieke manier en eigen tempo. Spelend leren staat centraal en loopt als een rode draad door het pedagogisch beleid.

De organisatie heeft zich laten inspireren door de Humanistische psycholoog Abraham Maslow (1908 - 1970) die zich sterk richtte op hetgeen een mens motiveert om te komen tot zelfverwerkelijking. De piramide van Maslow staat hierbij centraal. (Piramide van Maslow, n.d.)

Lev Vygotsky (1896 -1934) is ook een inspiratiebron voor de organisatie geweest. Hij is de grondlegger van de zone van naaste ontwikkeling.

Voor een gedetailleerde uitwerking van deze psychologen en de visie, zie bijlage 1. "Ontwikkelingspsychologen".

Kinderen hebben behoeften aan de juiste gezonde voeding, rust en regelmaat om zich verder te gaan ontwikkelen. De omgeving biedt rust en zorgt voor veiligheid en geborgenheid.

Dit is de basis van een veilig pedagogisch klimaat en opbouwen van een band is hierbij essentieel.

De interactievaardigheden zorgen voor dit fundament. Op deze manier ontstaan ontwikkelingsmogelijkheden en kansen die benut kunnen worden.

Elk kind mag er zijn en zich in eigen tempo ontwikkelen. Hierbij staat de zone van naaste ontwikkeling centraal. Herkennen van talenten, waar staat een kind en waar wil het naartoe. Steeds een stapje verder, stap voor stap.

Deze ontdekkingstocht hebben kinderen nodig om tot zelfverwezenlijking te komen en deel uit te maken van de maatschappij op een manier die passend is.

Kwaliteit leveren betekent voor de organisatie, **investeren in enkel het beste voor elk kind.**

2. De 4 pedagogische basisdoelen

Streven naar kwaliteit is het speerpunt van de organisatie. Dit wil zeggen dat de structurele kwaliteit en proceskwaliteit voortdurend gevolgd en verbeterd wordt. De kwaliteitseisen van de wet IKK worden opgenomen in de dagelijkse praktijk. Zo biedt de organisatie kinderen dat wat zij nodig hebben voor een optimale ontwikkeling en is er sprake van meetbare kwaliteit. De basisdoelen van Marianne Rixsen- Walraven (2000) die zijn benoemd in de Memorie van Toelichting bij de Wet kinderopvang (2005) staan centraal. Het handelen van de pedagogisch medewerkers komt voort uit deze basisdoelen en zo is er een doorgaande lijn binnen de dagelijkse praktijk. Er wordt aan elk kind veiligheid en geborgenheid geboden zodat ze alle ruimte hebben tot ontwikkeling, alleen zo kan elk kind opgroeien tot een persoon die hij zelf wil zijn. De basisdoelen worden nader toegelicht in dit pedagogisch beleid en lopen als leidraad door het beleid heen.

Deze pedagogische basisdoelen zijn:

- Het waarborgen van emotionele veiligheid
- Het bieden van mogelijkheden voor kinderen tot ontwikkeling van persoonlijke competentie
- Het bieden van mogelijkheden voor kinderen tot ontwikkeling van sociale competentie
- Socialisatie; het overdragen van waarden en normen

3. Pedagogische kaders

3.1. Veiligheid en welbevinden

Naast onderstaande kaders wordt in hoofdstuk 5 dieper ingegaan op de interactievaardigheden die de pedagogisch medewerker inzet om kinderen in elke ontwikkelfase per kind te stimuleren. Daarnaast komen de pedagogische kaders in dit hele pedagogisch beleid steeds terug. (Keulen, 2015); (Pedagogisch kader kindercentra 0 - 4 jaar); (Pedagogisch klimaat, n.d.)

Stamgroep en vaste medewerkers

Elke dag werken er vaste medewerkers op een vaste stamgroep. Dit is belangrijk voor de continuïteit. Tijdens vakanties of ziekteverzuim van een medewerker wordt er gestreefd naar minimaal een vaste medewerker op de groep, zodat de continuïteit voor het kind gewaarborgd wordt.

De organisatie heeft gekozen voor een verticale groep van 0 tot 4 jaar, met daarnaast een aparte ruimte die grenst aan de verticale groep, bij deze groep worden maximaal 3 kinderen geplaatst.

Verticale groep " De bijtjes"

Er werken altijd vaste medewerkers op de groep. Het aantal medewerkers hangt af van het aantal en de leeftijd van de kinderen die er per dag geplaatst zijn. Het leidster-kind-ratio (BKR) wordt gehanteerd vanuit de wet kinderopvang (wet IKK). Voor de nul-jarige kinderen is er een vast babygezicht om op deze manier de veiligheid te bieden die het kind nodig heeft en om te werken aan een veilige hechting. Elke medewerker van de organisatie kent alle kinderen en ouders, waardoor kinderen zich snel veilig en geborgen voelen.

Bij het afnemen van extra dagdelen of ruildagen worden kinderen in de eigen stamgroep of extra stamgroep opgevangen. Ouders geven hier toestemming voor.

Tijdens vakanties en bij ziekte is het streven dat er een vast babygezicht aanwezig is. Indien dit bij nood niet mogelijk is, zal er ten alle tijden een vaste pedagogisch medewerker aanwezig die het kind goed kent en op dat moment de taak van vertrouwenspersoon op zich neemt.

Extra stamgroep " De uiltjes"

Deze ruimte wordt niet dagelijks gebruikt, maar een aantal dagen per week. Kinderen krijgen op deze manier de ruimte om rustig te wennen aan het kinderdagverblijf op een manier dat bij het kind past. Het vaste babygezicht is aanwezig op deze groep. In deze groep zijn minder prikkels, doordat er maximaal 3 jonge kinderen geplaatst worden in de leeftijd van 0 tot 12 maanden. Er wordt nauwlettend in de gaten gehouden wanneer een kind toe is om de overstap te maken naar de verticale groep. Regelmatig wordt er een opendeurenbeleid gevoerd, zodat de kinderen wennen aan de verticale groep. Op deze manier bouwen zij een band op met de andere kinderen en verloopt de overgang soepel en natuurlijk. Ouders tekenen ook een verklaring waarbij zij instemmen met het gebruik van 2 stamgroepen.

De kinderen kunnen de eigen stamgroep verlaten tijdens buitenspelen en/ of uitstapjes buiten het kinderdagverblijf. Er is een plan opgesteld naar aanleiding van de coullance regeling vanuit de Wet. Hier kan naar gehandeld worden bij een tekort aan pedagogisch medewerkers. Dit plan ligt ter inzage op de locatie en ouders zijn hiervan op de hoogte gesteld.

Wennen

Na de geboorte is een baby nog geheel afhankelijk van andere mensen. Door te huilen maken zij behoeften kenbaar. Een baby leert om te gaan met oogcontact, lichaamstaal en emoties. Deze basis is essentieel voor een veilige hechting. Ze leren vertrouwen te hebben in een ander. De interactievaardigheid sensitieve responsiviteit staat hierbij centraal. De eenkennigheidsfase is een gevoelige fase in dit ontwikkelproces. Kinderen in deze leeftijd hebben behoefte aan lichamelijk contact. Dit geeft een veilig en geruststellend gevoel. Voor een gedetailleerde beschrijving zie bijlage 2. "wenbeleid"

Dagritme

Er wordt een vast dagritme gehanteerd. Op deze manier is er structuur en houvast. Tevens is er ruimte voor eigen inbreng tijdens het dagritme, om het zelfvertrouwen op te bouwen, keuzes te leren maken en een gevoel van eigenwaarde te creëren.

Baby's volgen het individuele dagritme. Dreumesen en peuters volgen het dagritme van de organisatie.

3.2. Leren en ontwikkelen

Groepsklimaat

Wanneer kinderen zich veilig voelen en een band hebben opgebouwd met de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen op de groep ontstaat er het gevoel van samenhang. Vaste rituelen, normen en waarden, regels en structuur dragen bij aan een goed groepsklimaat. Een goed groepsklimaat vormt de basis voor kinderen om tot ontwikkeling te komen.

Zone van naaste ontwikkeling

Elk kind geeft vorm aan zijn eigen ontwikkeling door de omgeving waarin zij opgroeien. De pedagogisch medewerkers herkennen talenten en zien behoeften van het kind en spelen hierop in door de juiste begeleiding te bieden. De zone van naaste ontwikkeling helpt elk kind een stapje vooruit.

Spelend leren

Kinderen hebben van nature de behoefte om te spelen. De pedagogisch medewerkers bieden verschillende spelvormen aan en creëren een rijke speel-leeromgeving, zodat kinderen worden voorzien in deze behoefte.

Voor een gedetailleerde beschrijving zie bijlage 3. "Speel leeromgeving"

Ontwikkelfase dreumes en peuter

Vanaf 1 jaar komt het kind in een fase waar het vooral nog op zichzelf gericht is. Vooral manipulerend spel laat kinderen op dit moment groeien. Ze gebruiken hun zintuigen om materialen te ontdekken. Ze leren een connectie maken tussen handelingen. De pedagogisch medewerker houdt balans tussen het laten ontdekken (exploreren), grenzen stellen en leidinggeven. Kinderen in deze leeftijd begrijpen al veel, maar doordat ze nog niet alles kunnen zeggen kan dit voor frustratie zorgen. Door spel aan te bieden kan de ontwikkeling gestimuleerd worden.

Als een kind de leeftijd van 2 jaar bereikt krijgt het meer interesse in de buitenwereld en heeft het behoefte aan beweging. Dit is wel nog een leeftijd waarbij het kind vooral naast andere kinderen speelt maar meer openstaat voor interactie. Dit is vooral non- verbaal. Er komt steeds meer verbale interactie, doordat een peuter steeds beter gaat praten. Kinderen leren taal te geven aan gevoelens. Als kinderen rond de 3 jaar zijn, komt er ruimte voor samenspel. Interactie en taal worden steeds belangrijker. Ze stellen zich meer open en er komt interesse voor rolgebonden spel en de "echte" wereld. Het kind wordt steeds zelfstandiger en leert keuzes maken.

Open deurenbeleid

Er is een open deurenbeleid binnen de organisatie. Op elke groep worden activiteiten aangeboden en dagelijks kijken de pedagogisch medewerkers wanneer er de optimale mogelijkheden zijn om vorm te geven aan dit beleid. Kinderen worden op deze manier gestimuleerd om te ontdekken en een stapje verder te gaan in hun ontwikkeling. Zij leren zelf keuzes te maken en zelf vriendschappen te sluiten.

3.3. Samenwerken met ouders

Rondleiding

De samenwerking begint bij een goede band tussen de pedagogisch medewerkers en de ouders/verzorgers. Ouders worden uitgenodigd voor een rondleiding door een van de pedagogisch medewerkers om kennis te maken en de sfeer te ervaren binnen de organisatie. Het is belangrijk dat er een goede klik is en de ouders/verzorgers zich prettig voelen. Als dit als prettig wordt ervaren kan het kind worden ingeschreven en wordt de startdatum bepaald. Tevens worden de ouders/verzorgers uitgenodigd voor een intake - gesprek.

Voor een gedetailleerde beschrijving zie bijlage 2. "wenbeleid en mentorschap" en inschrijven

Communicatie

De communicatie tussen de pedagogisch medewerkers en ouders is van groot belang. Een goede afstemming met ouders zorgt voor een stabiele zorg van de kinderen. Tijdens het brengen en halen is er veel ruimte voor overdracht. Voor een gedetailleerde beschrijving zie bijlage 4. "Communicatieplan Ouders"

Ouderbijeenkomsten en individueel gesprek

Jaarlijks worden ouders uitgenodigd voor een algemene ouderavond waar bij elke bijeenkomst een ander thema aan bod zal komen. Een vast thema is de ontwikkelingsstimulering van jonge kinderen en daarnaast zal er per jaar gekeken worden naar een thema dat aansluit bij de interesse van ouders. Dit thema wordt samen met de oudercommissie vastgesteld. De bijeenkomsten zijn interactief om ouders op deze manier te betrekken bij de opvang van hun kind.

Ouderparticipatie

In het kader van themagericht werken ontvangen ouders een extra nieuwsbrief voor de start van een thema. De pedagogisch medewerkers delen de woordenlijst, de boeken die gebruikt worden voor het interactief voorlezen en vragen regelmatig materialen voor in de themahoek om de ouderbetrokkenheid te stimuleren. Ook worden ouders regelmatig op de hoogte gehouden van de activiteiten middels foto's die worden gedeeld in het ouderportaal en de dropbox.

De organisatie vindt het belangrijk om samen te werken met ouders en een optimale ontwikkeling te creëren.

Cultuurverschillen

In een multiculturele samenleving is het van belang dat er rekening wordt gehouden met gewoontes, meningen en gevoelens van anderen. Indien zich er binnen de organisatie een situatie voordoet, die afwijkt van het pedagogisch beleid gaat de pedagogisch medewerker altijd de dialoog aan. Er wordt gekeken naar een compromis dat past binnen het pedagogisch beleid.

4. VVE-programma en kindvolgsysteem

Het VVE-programma Startblokken staat centraal binnen de organisatie. Het is een ontwikkelingsgericht programma waarbij spelend leren en ervaring vanuit de echte wereld centraal staat. (<http://www.startblokken.info/>, n.d.)

Hier geeft de organisatievorm aan door betekenisvol en themagericht te werken. De cirkel van basisontwikkeling staat centraal tijdens het activiteitenprogramma en wordt gebruikt om doelen vast te stellen.

Binnen de organisatie wordt gewerkt met het kindvolgsysteem Peuterplus Plan. (PeuterPlusPlan, n.d.) Dit programma voldoet aan de eisen die de wet IKK stelt. (IKK, 2018)

De pedagogisch medewerkers observeren vanuit het VVE-programma en registreren de bevindingen in het kindvolgsysteem. Zo is de ontwikkeling constant in beeld en wordt er een groepsplan gemaakt. De behoeften van de kinderen zijn op deze manier inzichtelijk. De pedagogisch medewerkers spelen hierop in door een vervolgvacature aan te bieden en zo de ontwikkeling te stimuleren.

Voor een gedetailleerde beschrijving zie bijlage 5. "VVE Startblokken en Kindvolgsysteem"

5. Interactievaardigheden in de dagelijkse praktijk

5.1. Basale interactievaardigheden

Sensitieve vaardigheden in de dagelijkse praktijk

In de dagelijkse praktijk wordt er gewerkt vanuit de interactievaardigheden. Sensitieve responsiviteit houdt in dat de pedagogisch medewerkers ingaan op de behoeften van een kind. Er wordt rekening gehouden met de gevoelens van het kind en de pedagogisch medewerker is op een liefdevolle en begripvolle manier aanwezig. Bij verdriet wordt het kind getroost en als het kind blij is wordt daar enthousiast op gereageerd. De gevoelens van het kind worden benoemd en de empathie is voelbaar voor het kind, er is ruimte voor een knuffel.

Pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen door adequaat te reageren en laten het kind weten dat zij gezien en gehoord worden.

De pedagogisch medewerkers kijken regelmatig de groep rond en geven de kinderen complimenten. De naam van de kinderen wordt regelmatig genoemd, zodat het gesprek persoonlijk is. Een gesprek wordt op kindhoogte gevoerd zodat er gelijkwaardigheid ontstaat. Tijdens de verzorgingsmomenten heeft de pedagogisch medewerker de volle aandacht voor het kind en vertelt wat er gaat gebeuren om het kind goed voor te bereiden en vertrouwen te geven. Tijdens het afscheid nemen wordt er gezwaaid en uitgelegd dat ouders weer terugkomen.

Respect voor de autonomie in de dagelijkse praktijk

Elk kind mag ontwikkelen op haar eigen manier. Hiervoor is de autonomie erg belangrijk. Kinderen kunnen steeds meer zelfstandig en willen dit ook graag. Hiervoor geven de pedagogisch medewerkers de kinderen de vrijheid om te groeien. De initiatieven van de kinderen worden gevolgd. Kinderen mogen hun voorkeuren en wensen kenbaar maken en hier wordt zover dit mogelijk is, rekening mee gehouden. Elke ochtend na het interactief voorlezen wordt er samen met de kinderen gekeken naar het dagprogramma. Kinderen mogen zelf activiteiten voor de dag uitkiezen en meebeslissen. Activiteiten worden afgestemd op de belevingswereld van de kinderen. Er wordt veel met de kinderen gepraat en uitgelegd wat er gaat gebeuren. De zelfredzaamheid wordt gestimuleerd. De kinderen mogen doen wat ze zelf kunnen. Binnen de organisatie worden kinderen gestimuleerd bij inbreng van ideeën en krijgen complimenten. Daarbij krijgen kinderen ook de tijd en ruimte om te ontdekken en dingen uit te proberen. Hierbij zal hulp geboden worden om het kind het zelf te laten doen als kinderen hier behoefte aan hebben. Belangrijk is dat het vanuit het kind komt en dat het kind ontwikkeling doormaakt.

Structuur bieden en positief leidinggeven in de dagelijkse praktijk

Er wordt gewerkt met een vast dagritme en rituelen, zodat de kinderen structuur en houvast hebben gedurende de dag. Kinderen maken deel uit van een vaste stamgroep. Hier werken vaste medewerkers, zodat de kinderen zich veilig kunnen voelen binnen de groep.

Er zijn ook regels opgesteld, een voorbeeld is rustig lopen binnen. De gevaren worden met de kinderen besproken en de kinderen worden uitgedaagd om hierover na te denken. Waarom is dat gevaarlijk, wat kan er gebeuren? Ook gelden er gedragsregels. Er is respect voor elkaar, we doen

elkaar geen pijn en praten met elkaar. Ook hier wordt veel begeleiding bij gegeven, veelal door gesprekken en begeleiding tijdens conflicten of situaties. Er wordt veel gebruik gemaakt van complimenten. De pedagogisch medewerkers hebben een voorbeeldfunctie en dragen regels op een eenduidige manier uit.

5.2. Educatieve interactievaardigheden

Praten en uitleggen in de dagelijkse praktijk

De pedagogisch medewerkers praten heel veel met de kinderen, dit zorgt voor interactie. De taal wordt afgestemd op het niveau van het kind, zodat het zelfvertrouwen krijgt om te leren communiceren. Gelijkwaardigheid tijdens een gesprek is hierbij heel belangrijk. De pedagogisch medewerker is constant bezig om de interactie te stimuleren en reageert altijd op het contactinitiatief van de kinderen, stelt veel open vragen, legt uit wat er gaat gebeuren en waarom. Kinderen mogen willekeurig een gespreksonderwerp kiezen en er wordt geduldig geluisterd. Het kind wordt altijd gezien en de pedagogisch medewerker reageert erop door te praten en door te vragen, of door non- verbaal te reageren. Er wordt dagelijks interactief voorgelezen en er is veel aandacht voor de taalontwikkeling. Tijdens het voorlezen worden de kinderen bij het verhaal betrokken en worden er veel open vragen gesteld. Als het verwoorden bij een kind even niet lukt zal de pedagogisch medewerker hierbij helpen zodat, het kind gemotiveerd blijft om te praten. Op deze manier is het taalaanbod heel rijk en worden de kinderen optimaal gestimuleerd om tot taal te komen.

Ontwikkelingsstimulering in de dagelijkse praktijk

Ontwikkeling komt tot stand als kinderen zich veilig voelen en er een veilig klimaat is binnen de groep. Bij ontwikkelingsstimulering geeft de pedagogisch medewerker steeds de juiste begeleiding die het kind nodig heeft. Door goed te kijken en aan te sluiten bij de betekenis van de kinderen krijgen zij activiteiten aangeboden die passend zijn. Er wordt rekening gehouden met materialen, er worden regelmatig nieuwe materialen aangeboden om het spel te versterken, om de kinderen te stimuleren, om te ontdekken en hun fantasie aan te spreken. De pedagogisch medewerkers spelen regelmatig mee om kinderen te leren spelen en gebruiken veel taal. Ook zit de pedagogisch medewerker met regelmaat rustig in de buurt van het spel om zo de spelbetrokkenheid te stimuleren. Er zijn regelmatig uitstapjes, zodat de kinderen de wereld kunnen verkennen en kunnen leren van de echte wereld. Materialen worden gezocht door de kinderen zelf en natuurlijk gebruikt binnen het activiteiten aanbod. Ontdekken en ervaren staat centraal. De pedagogisch medewerkers bieden nieuwe activiteiten aan die kinderen nieuwsgierig maken en kijken hierbij naar de zone van naaste ontwikkeling van het kind.

Begeleiden van interacties tussen kinderen in de dagelijkse praktijk

Bij het begeleiden van interacties tussen de kinderen gaat het erom dat kinderen leren om naast elkaar en met elkaar te spelen en dat de kinderen met elkaar in gesprek gaan. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen hierbij op een manier die bij de ontwikkeling van het kind past. Er wordt ondersteuning geboden in het samenspel en samenwerking wordt gestimuleerd door de aandacht van de kinderen op elkaar te richten of bijvoorbeeld te bemiddelen tijdens conflicten. De kinderen leren op deze manier naar elkaar te luisteren en elkaar te respecteren. Als de interactie wat moeilijker verloopt, bemiddelt de pedagogisch medewerker hierin en biedt positieve ondersteuning door bijvoorbeeld te helpen met het verwoorden van de mening of gevoelens. Elke pedagogisch medewerker zet deze interactievaardigheid op deze manier in. Er worden regelmatig complimenten gegeven als kinderen zelf initiatief nemen en tot interactie komen. Indien er nieuwe kinderen starten binnen een groep bieden de pedagogisch medewerkers de kinderen de ruimte. De oudere peuters mogen helpen om alles uit te leggen aan het nieuwe kind om zo ook de interactie te stimuleren. Kinderen maken allemaal deel uit van de groep. Hierbij leren zij steeds meer sociale vaardigheden en vinden zij hun plek in de groep.

Binnen de organisatie is er veel aandacht voor normen en waarden. Regels worden gedurende de dag met de kinderen besproken op het niveau van het kind. Belangrijk is dat zij leren om deel uit te maken van een gesprek en dat zij een mening leren vormen.

Door de interactievaardigheden toe te passen, stimuleren de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van vertrouwen in de ander, het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde bij kinderen. (Schoemaker, Strik, & Hoex, 2015)

6. Kwaliteitsontwikkeling

Kwaliteitsontwikkeling komt voort uit de basisdoelen van Riksen- Walraven.

6.1. Proceskwaliteit

Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers binnen de organisatie hebben de volgende competenties;

- Klantgericht en werken samen aan een gezamenlijk belang
- Zijn flexibel en hebben aanpassingsvermogen, staan open voor ontwikkelingen

Kinderen ontwikkelen zich in interactie met hun omgeving. De pedagogisch medewerker is de kracht van dit proces.

De pedagogisch medewerker heeft met de interactievaardigheden invloed op:

- Directe interacties met het kind
- Interacties tussen het kind en de materiële omgeving
- Interacties tussen de kinderen

De organisatie hanteert de Nederlandse taal als voertaal.

Studenten in opleiding

De organisatie heeft een overeenkomst met Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) om studenten op te leiden tot volwaardige beroepskrachten binnen de kinderopvang. Er zijn regelmatig studenten vanuit verschillende onderwijsinstellingen die de Beroeps Praktijk Vorming (BPV) binnen de organisatie doorlopen. Studenten werken onder supervisie van een praktijk- en werkbegeleider tijdens de BPV-periode en staan boventallig ingepland. (Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, n.d.) De organisatie heeft een stagebeleid welke ter inzage ligt op de locatie.

Samenwerking binnen het team

Binnen de organisatie is de locatiemanager verantwoordelijk is voor alle randzaken die van toepassing zijn op de kwaliteitsontwikkeling. Deze functie wordt gecombineerd met de functie van pedagogisch beleidsmedewerker/coach binnen de organisatie. Zo is er optimale ondersteuning voor de pedagogisch medewerkers bij de pedagogische kwaliteit en processen en biedt de locatiemanager ondersteuning bij het uitdragen en bijstellen van het beleid. (Hoex & Schreuder, 101 vragen over kwaliteitszorg in de kinderopvang, 1997)

De locatiemanager vervult de taak van praktijkopleider en daarnaast zijn er werkbegeleiders werkzaam die studenten ondersteunen tijdens het leerproces op de werkvloer. Naast de pedagogisch medewerkers zijn er ook pedagogisch medewerkers als babyspecialist in dienst, dit zijn de vaste gezichten en verzorgers van de baby's.

Het mentorschap van de kinderen is verdeeld onder alle pedagogisch medewerkers, zodat elk kind en elke ouder een vast aanspreekpunt heeft.

Samenwerkingsverband

Er is een samenwerkingsverband met de basisschool, dit is nader uitgelegd in hoofdstuk 7 "Interne en externe omgevingsanalyse"

Scholing

Pedagogisch medewerkers binnen de organisatie zijn in het bezit van een passende beroepskwalificatie die voldoet aan de kwaliteitseisen vanuit de wet IKK.

Elke medewerker die in dienst is binnen de organisatie is in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).

Voor een gedetailleerde beschrijving van de vereiste beroepskwalificaties en ontwikkelprocessen zie bijlage 6. "Opleidings en coachingsplan"

6.2. Structurele kwaliteit

Groepsindeling

Binnen de locatie 't Sparretje is 1 verticale groep van 0 tot 4 jaar waar 16 kinderen per groep geplaatst kunnen worden. Er zijn maximaal 3 kinderen in de leeftijd van 0 tot 1 jaar aanwezig. De organisatie hanteert het Beroeps Kind Ratio (BKR) die de wet IKK heeft vastgesteld. De organisatie maakt gebruik van de beschikbaar gestelde rekentool. (BKR Rekentool, n.d.)

Groepsruimte

Locatie 't Sparretje heeft 1 groepsruimte van 60,8 m² en een kleine stamgroep van 11,2 m². De slaapkamer heeft 8,75 m² en wordt door twee groepen gedeeld. Bij elke groepsruimte is een toilet- en verschoonruimte gevestigd, zodat de kinderen de groep niet hoeven te verlaten.

De groepsruimte is voorzien van veilig meubilair. Op de verticale groep is een grond-box aanwezig om de veiligheid voor de jonge kinderen te waarborgen. (Pedagogische kwaliteit, 2016)

Buitenruimte

De buitenruimte is aangrenzend aan de locatie en wordt afgesloten met hekwerk. De buitenruimte bevat 315 m² aan speelruimte.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de groepsruimte en buitenruimte zie bijlage 3. "Speel leeromgeving" en bijlage 9. "Risicovol spel".

Dagritme

Er zijn verschillende tafelmomenten, waarbij kinderen gezonde voeding aangeboden krijgen om te kunnen groeien en ontwikkelen.

Daarnaast zijn de activiteiten en overgangen erg belangrijk binnen het dagritme. Dit zorgt voor structuur en houvast. De kinderen hebben zelf inspraak in de activiteiten middels dagritme kaarten die gezamenlijk gekozen worden tijdens het kringgesprek. Kinderen worden op deze manier gestimuleerd om keuzes te maken en zelfvertrouwen op te bouwen. De organisatie streeft naar minimaal een moment waar de kinderen buitenspelen en volop kunnen bewegen.

Voor een gedetailleerde beschrijving van het dagritme zie bijlage 7. "Dagritme"

Tevens wordt in deze bijlage ook de 3-uurs regeling vermeld.

Inspectie GGD

De gemeente is verantwoordelijk voor de kinderopvang. De gemeente geeft de toezichthouder van de GGD de opdracht om alle kindercentra binnen de gemeente te onderwerpen aan inspectie om de kwaliteit te borgen. Hiervoor wordt het veldinstrument observatie pedagogische praktijk ingezet. De kwaliteitseisen vanuit de wet IKK zijn verwerkt in dit veldinstrument en op deze manier wordt de pedagogische kwaliteit gemeten. Na een inspectiebezoek wordt er een plan opgesteld voor kwaliteitsverbetering. De pedagogisch medewerkers zijn hier nauw bij betrokken.

Het rapport van de GGD staat openbaar op de website van de organisatie. (Hoex & Kolsteren, Veldinstrument observatie pedagogische praktijk, 2014)

Oudercommissie

Binnen de organisatie is er een oudercommissie aanwezig. Deze heeft een adviserende rol met betrekking tot de organisatie en biedt ondersteuning bij een aantal taken zoals de themabijeenkomsten, feestdagen en activiteiten. Ook is de oudercommissie een aanspreekpunt voor andere ouders indien nodig. (De oudercommissie en de pedagogische kwaliteit)

De oudercommissie wordt gekozen door de ouders waarvan de kinderen in de organisatie worden opgevangen. Tijdens de jaarlijkse ouderbijeenkomst wordt de oudercommissie verkozen. De organisatie biedt ouders de kans om zitting te nemen in de oudercommissie, ouders worden hier middels de nieuwsbrief en de ouderbijeenkomst op gewezen.

De directie en locatiemanager hebben minstens twee maal per jaar overleg met de oudercommissie waarbij vaste gespreksonderdelen aan bod komen.

- Uitvoering pedagogisch beleid
- Voeding
- Algemeen beleid op gebied van opvoeding, veiligheid of gezondheid
- Openingstijden
- Beleid met betrekking tot het aanbieden van voorschoolse educatie
- Vaststelling of wijziging van een regeling inzake de behandeling van klachten
- Wijziging van de prijs van de kinderopvang

Klanttevredenheidsonderzoek

Het streven is, dat er in samenwerking met de oudercommissie elk jaar een algemeen klanttevredenheidsonderzoek wordt uitgevoerd. Op deze manier kan de organisatie de behoeften van de ouders meten en werken aan kwaliteitsverbetering.

Interne omgevingsanalyse

6.3. Intern

Gemeente

Locatie 't Sparretje is gevestigd in Best.

Gemeente Best is een vooruitstrevende gemeente. Er wordt gestreefd naar een doorgaande lijn binnen het kindcentrum ten behoeve van de ontwikkeling van de kinderen.

Kinderen

Er zijn binnen de locatie 19 kindplaatsen per dag beschikbaar.

Binnen de locatie nemen 44 kinderen wekelijks opvang af.

Er is weinig taalachterstand te bemerken. De ontwikkeling verloopt gestaag.

Ouders

De ouders binnen de organisatie zijn over het algemeen op MBO/HBO/Universitair niveau geschoold en hebben een modaal tot hoger inkomen. De kinderopvang wordt vanuit ouders en de kinderopvangtoeslag gefinancierd.

Ouders zijn betrokken, 55 % bezoekt de ouderbijeenkomsten en 96 % maakt gebruik van de jaarlijkse oudergesprekken. Ook participeren regelmatig ouders tijdens activiteiten.

Medewerkers

Het team bestaat uit 9 medewerkers met sterke kwaliteiten die elkaar aanvullen.

Dienstjaren verschillen sterk door de leeftijden, er is een stevig fundament en weinig verloop tussen de pedagogisch medewerkers.

Leeftijd	Medewerkers	Dienstjaren
20 tot 25 jaar	1	Gemiddeld 2,5 jaar (sinds afstuderen)
26 tot 35 jaar	3	Gemiddeld 7,5 jaar
36 tot 45 jaar	2	Gemiddeld 8 jaar
Locatiemanager/ pedagogisch beleidsmedewerkers/coach	1	9,5 jaar
Directie	1	9,5 jaar

Besturen

De organisatie is een stichting en heeft geen winstoogmerk.

De organisatie is gericht op kwaliteit. Er is een ruime inzet van personeel en ruimte voor scholing.

Voor een gedetailleerde beschrijving zie bijlage 6. "Opleidings en coachingsplan"

Gebouwen

Het gebouw waar de organisatie in gevestigd is bestaat uit een gemeentepand met buitenruimte dat door de Stichting gehuurd wordt. Er is rekening gehouden met veel lichtinval.

Voor een gedetailleerde beschrijving zie bijlage 3. "Speel leeromgeving"

Samenwerking

Kindcentrum de Kiezel

De organisatie staat los van de basisschool en er is samenwerking.

In geval van doorstromen naar de basisschool is er altijd een warme overdracht tussen de locatiemanager en de leerkracht/intern begeleider. Het kindvolgsysteem is hierbij de leidraad.

Op deze manier zijn de lijntjes kort en waardevol voor de doorgaande ontwikkelingslijn van het kind.

Het doel is om de kwaliteit in het samenwerkingsverband te verbeteren.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de samenwerking zie bijlage 2. "Wenbeleid"

Centrum Jeugd en Gezin

Elke 6 maanden is er een contact moment met Centrum Jeugd en Gezin. Indien de situatie vraagt om gespecialiseerde hulp kan er eerder contact opgenomen worden. Er is maandelijks overleg met het Zorg Advies Team (ZAT) waar een cases kan worden ingebracht. Hier worden afspraken gemaakt met betrekking tot zorgkinderen. Op deze manier zijn de lijntjes kort en kan er direct begeleiding geboden worden naar de kinderen toe indien dit noodzakelijk is.

Logopedie

Als een kind wordt doorverwezen, dan vindt er een gesprek plaats tussen de locatiemanager en de logopedist om het plan van aanpak te bespreken. Op deze manier kan de optimale leeromgeving geboden worden en samengewerkt aan de ontwikkeling van het kind.

Bibliotheek

Er is een samenwerkingsverband met de bibliotheek. Elke week komt er een vrijwilliger vanuit bibliotheek Cultuur Spoor Best voorlezen op de locatie. Op deze manier wordt het taalaanbod nog verder uitgebreid.

Literatuurlijst

Abraham Maslow. (n.d.). From <https://nl.wikipedia.org>: https://nl.wikipedia.org/wiki/Abraham_Maslow

Becker, A. (2012). *Inleiding in de pedagogiek*.

Berlicum. (n.d.). From <https://nl.wikipedia.org>: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Berlicum>

Beroepsonderwijs Bedrijfsleven. (n.d.). From <https://www.s-bb.nl/>: <https://www.s-bb.nl/>

BKR Rekentool. (n.d.). From <https://1ratio.nl/bkr/#/>

De oudercommissie en de pedagogische kwaliteit. (n.d.). From Boink: <https://www.boink.info/stream/de-oudercommissie-en-de-pedagogische-kwaliteit.pdf>

Hoex, J., & Kolsteren, F. (2014). *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk*. From <https://www.nji.nl>: <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Veldinstrument-observatie-pedagogische-praktijk.pdf>

Hoex, J., & Schreuder, E. (1997). *101 vragen over kwaliteitszorg in de kinderopvang*. From <https://www.nji.nl>: <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/101VragenOverKwaliteitszorg3ZonderIllustr.pdf>

<http://www.startblokken.info/>. (n.d.). From <http://www.startblokken.info/>: <http://www.startblokken.info/>

IKK. (2018). From <https://www.veranderingenkinderopvang.nl>: <https://www.veranderingenkinderopvang.nl/ikk>

Keulen, A. v. (2015). *Pedagogisch kader voor professionele netwerken onderwijs en kinderopvang*. Uitgeverij SWP Amsterdam.

Kwalificatie-eisen Kinderopvang. (n.d.). From <https://www.kinderopvang-werkt.nl>: <https://www.kinderopvang-werkt.nl/cao-kinderopvang/kwalificatie-eisen-kinderopvang>

Kwaliteitscirkel van Deming. (n.d.). From <https://nl.wikipedia.org>: https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwaliteitscirkel_van_Deming

Leerintveld, A. (2015). *Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)*. Sint-Michielsgestel: Anja Leerintveld. From https://www.sint-michielsgestel.nl/uploads/tx_pagefiles/20160114_VVE_Beleidsplan_2016-2019.pdf

Lev Vygotski. (n.d.). From <https://nl.wikipedia.org>: https://nl.wikipedia.org/wiki/Lev_Vygotski

Onderzoek maakt (onder)wijs! (n.d.). From <http://onderzoekmaaktonderwijs.blogspot.com>: <http://onderzoekmaaktonderwijs.blogspot.com/2011/11/spelend-leren.html>

Onderzoek voordelen risicovol spelen. (n.d.). From <https://www.veiligheid.nl>: <https://www.veiligheid.nl/risicovolspele/over-de-campagne/onderzoek>

Overzicht buurt Berlicum. (n.d.). From <https://allecijfers.nl>: <https://allecijfers.nl/buurt/berlicum-sint-michielsgestel/>

Pedagogisch kader kindercentra 0 - 4 jaar. (n.d.). From <https://www.stichtingbkk.nl>: <https://www.stichtingbkk.nl/?view=article&id=135:pedagogisch-kader-kindercentra-0-4-jaar-per-hoofdstuk&catid=9>

Pedagogisch klimaat. (n.d.). From <https://www.klimaatschaal.nl>: <https://www.klimaatschaal.nl/Pedagogisch-klimaat>

Pedagogische kwaliteit. (2016, November). From Boink: <https://www.boink.info/stream/brochure-pedagogische-kwaliteit-nov.-2016.pdf/20170616163757>

Peeters, W. (n.d.). *Het het gedachtegoed van... Lev Vygotsky.* From <https://www.vernieuwenderwijs.nl>: <https://www.vernieuwenderwijs.nl/het-het-gedachtegoed-van-lev-vygotsky/>

PeuterPlusPlan. (n.d.). From <http://www.bureaueducatief.nl/>: <http://www.bureaueducatief.nl/>

Piramide van Maslow. (n.d.). From Wikipedia: https://nl.wikipedia.org/wiki/Piramide_van_Maslow

Schoemaker, J., Strik, A., & Hoex, J. (2015). *Draaiboek Training Oog voor interactie / 0 - 4 jaar.*

Startblokken van Basisontwikkeling. (n.d.). From <http://www.startblokken.info>: <http://www.startblokken.info/index.php/nieuws/actueel-nieuws/50-startblokken-van-basisontwikkeling>

Bijlagen

1. Ontwikkelingspsychologen Psycholoog Abraham Maslow (1908-1970)

Volgens Maslow wordt zelfverwerkelijking pas bereikt als een aantal behoeften van de mens eerst zijn bevredigd. Deze menselijke behoeften zijn door Maslow weergegeven in een schema van vijf opeenvolgende behoeften. De lichamelijke behoeften, de behoefte aan veiligheid, de behoefte aan liefde, de behoefte aan eigenwaarde en de behoefte aan zelfverwerkelijking (Becker, 2012, p. 201). Later hebben de psychologen Van Delft en Wijers (2009) een laatste behoeften toegevoegd, namelijk cognitieve behoeften "groeibehoeften of welzijnsbehoeften" (Becker, 2012, p. 202). Deze stap is niet te zien in de piramide van Maslow maar wordt in de praktijk wel gezien. Zie figuur 3.

Maslow was ervan overtuigd dat een kind altijd eerst alle stappen van de behoeftepiramide moest doorlopen. Als er een stap tussenuit zou vallen, zou er altijd weer opnieuw gewerkt moeten worden aan die stap tot dat er is voldaan aan die behoefte. Stap voor stap bereikt een kind zelfverwerkelijking. (Abraham Maslow, n.d.)

Figuur 3. Behoeftepiramide van Maslow (Piramide van Maslow, n.d.)

Psycholoog Lev Vygotsky (1896- 1934).

Lev Vygotsky was een Russisch psycholoog die bekend is geworden door de onderzoeken die hij deed met kinderen. Vygotsky was ervan overtuigd dat een kind leerde van de interactie met de sociale omgeving. Het leren van de taal begint door het hard uitspreken van een woord, later leert het kind woorden en taal verwerken in het brein zonder dat het kind erbij nadenkt.

De zone van naaste ontwikkeling is een belangrijk fenomeen in de visie van Vygotsky. De zone van naaste ontwikkeling geeft aan dat een kind een bepaalde cognitieve ontwikkeling heeft bereikt en dat het kind toe is naar een volgend punt in de ontwikkeling. (Peeters, n.d.); (Lev Vygotski, n.d.)

Hierbij kan de pedagogisch medewerker het kind stimuleren. De pedagogisch medewerker bepaalt door observaties waar de behoefte van het kind ligt en biedt gericht activiteiten aan. Zie figuur 4 De zone van naaste ontwikkeling.

Figuur 4. Zone van naaste ontwikkeling

2. Wenbeleid en mentorschap, vaste babygezichten, overdrachten school/jeugd en gezin.

Voordat kinderen starten op de kinderopvang is het belangrijk dat ze de mogelijkheid krijgen om te wennen. Er zijn verschillende veranderingen die plaatsvinden en daar moet een kind de ruimte voor krijgen. Op deze manier kan een kind kennis maken met de pedagogisch medewerker, de andere kinderen, het dagritme en de groepsruimte.

Voor de 0-jarigen betekent dit dat er vaste babyspecialisten zijn die de verzorging bieden.

Gedurende de wenperiode is er veel persoonlijke aandacht. Kinderen komen voorafgaand aan de opvang 3 uur wennen.

De pedagogisch medewerker bouwt aan een sterke band met het kind en is sensitief en responsief.

Daarbij biedt de pedagogisch medewerker de kinderen een balans tussen veiligheid en uitdaging.

Tijdens het afscheid nemen van de ouders besteedt de pedagogisch medewerker veel aandacht aan de emotionele veiligheid. De pedagogisch medewerker geeft ook veel aandacht aan het contact met de ouder en er wordt gewerkt aan een goede band.

Elk kind heeft een eigen mentor. Kinderen en ouders hebben op deze manier een aanspreekpunt waar ze altijd terecht kunnen. De mentor van het kind draagt zorg voor het registreren van de ontwikkeling van het kind en voert de jaarlijkse oudergesprekken met de ouders.

Hierdoor biedt de organisatie een veilig klimaat waarin ruimte is om tot ontwikkeling te komen.

De samenhangigheid in een groep draagt bij aan het groepsklimaat. Binnen de organisatie wordt er aandacht besteedt aan dagritme en rituelen om dit op deze manier tot ontwikkeling te laten komen. Het spel zal hierdoor gestimuleerd worden, doordat kinderen rituelen gaan herkennen.

Inschrijven

Wanneer ouders de opvang willen vastleggen, kunnen zij hun kind aanmelden via de website. Zij kunnen kiezen uit diverse mogelijkheden.

- Vaste dagen
- Wisselende dagdelen
- Flexibele uren

Ouders ontvangen op basis van hun keuze een plaatsingsovereenkomst. Wanneer de plaatsingsovereenkomst door beide partijen is ondertekend, wordt de opvang vastgelegd.

Voorrang wordt in deze volgorde gehanteerd:

1. Broertje of zusje van een reeds geplaatst kind
2. Reeds geplaatst kind die andere dagen heeft aangevraagd
3. Inschrijvingsdatum

Inschrijven kan via de website: www.kinderdagverblijfbrabant.nl

Intakegesprek

Voor de opvang start vindt er een intakegesprek plaats met de ouders/verzorgers van het kind. Tijdens het intakegesprek wordt er uitleg gegeven over de dagelijkse gang van zaken en afspraken gemaakt over de verzorging van het kind. Er komen allerlei belangrijke zaken aan bod zoals voeding, slaaptijden, halen en brengen. Ouders worden geïnformeerd over het mentorschap.

Er wordt met behulp van de checklist nagegaan of alle relevante onderwerpen zoals de dagindeling, huisregels, ziektebeleid, klachtenregeling aan bod zijn gekomen. Zo ook vragen over het karakter, eigenschappen en het ritme thuis. Op deze manier kan de opvang zo goed mogelijk afgestemd worden op de behoeften van het kind.

Ook worden verschillende formulieren uitgelegd om die vervolgens te laten ondertekenen door de ouders/verzorgers. Dit betreft goedkeuring voor onder andere uitstapjes, foto en beeldmateriaal, verklaring voor het delen van informatie bij de overgang naar school of naar het consultatiebureau, vervoer bij uitstapjes of calamiteiten, en het gebruik van stamgroep "de uiltjes". Daarnaast wordt er informatie verstrekt over de oudercommissie. Tijdens dit gesprek is er alle ruimte om vragen te stellen. De pedagogisch medewerker noteert alle gegevens en afspraken op het intakeformulier. Deze gegevens worden bewaard in een afgesloten kast.

Overdracht bij overgang naar school

Bij overgang naar school is een goede overdracht essentieel. De gemeente Best verzorgt overdrachtsformulieren die elke organisatie gebruikt bij de overgang naar school of een ander kindcentrum. De aspecten worden geobserveerd en genoteerd zodat de ontwikkeling in doorgaande lijn voorgezet kan worden. Ouders krijgen dit overdrachtsformulier mee en kunnen dit tijdens het intakegesprek aan de leerkracht geven. De intern begeleider van kindcentrum de Kiezel neemt contact op met de locatiemanager voor een warme overdracht. Op deze manier kan er rekening gehouden worden met de behoeften van kinderen en kunnen zij in de geschikte groep geplaatst worden.

Indien er door ouders voor een ander kindcentrum wordt gekozen, neemt de organisatie contact op om te bespreken of er een warme overdracht kan plaatsvinden. Er wordt ten alle tijden een overdrachtsformulier ingevuld.

Ziek kind

Als een kind ziek is, is dat uiteraard heel vervelend. Als organisatie begrijpen we, dat het als werkende ouder voor problemen kan zorgen als het kind niet naar de kinderopvang kan. In het belang van het kind is het soms toch beter dat het kind thuisblijft, omdat de pedagogisch medewerker niet de aandacht kan geven die een ziek kind op dat moment wel nodig heeft en verdiend.

Een kind kan niet komen als hij of zij:

- niet mee kan doen aan het dagprogramma (niet speelt, hangerig is, alleen maar huilt, zich ellendig voelt)
- koorts heeft boven de 38,5 graden Celsius
- heftige diarree heeft
- overgeeft
- een besmettelijke ziekte heeft (de richtlijnen van het RIVM worden gehanteerd)
- hoofdluis heeft (dit moet thuis behandeld worden, na behandeling mag het kind (terug)komen)

Het kan voorkomen dat een kind bij de start van de dag helemaal fit is en gedurende de dag ziek is geworden. De organisatie neemt in dit geval contact op met de ouder om te overleggen of de ouder te vragen het kind op te halen.

Bij twijfel neemt de organisatie contact op met de GGD om te overleggen.

3. Speel leeromgeving

Gebouw

Een gezonde omgeving is hierbij het uitgangspunt. Dit is de basis van een goede leeromgeving. Elke groep is voorzien van een grote raampartij. Op deze manier is er veel lichtinval. Tevens kan er ten alle tijden geventileerd worden. Daarnaast is het hele pand voorzien van een luchtventilatiesysteem en is er constante luchtaanvoer met een hoog zuurstofgehalte.

Slapen

Rust is belangrijk voor kinderen. Kinderen verwerken tijdens het slapen prikkels die ze gedurende de dag opvangen. Het slaapritme van het kind wordt tijdens het intakegesprek met ouders besproken. Kinderen tot 2 jaar slapen in de slaapkamer in een eigen bed. Vanaf 2 jaar wordt de stretcher geïntroduceerd om de overgang naar een groot bed makkelijker te maken. Dit wordt vooraf met ouders besproken.

Speelomgeving

De groepsruimten zijn voorzien van een rijke speelleeromgeving waar veel speelhoeken zijn gecreëerd met allemaal verschillende materialen. Op deze manier zijn er ontwikkelkansen mogelijk. Kinderen krijgen zo de ruimte om verschillende ontwikkelingen door te maken binnen het spel en materiaal.

Buitenruimte

De buitenruimte bestaat uit 315 m2 speelruimte. In bijlage 9 " risicovol spel" staat vermeld hoe de buitenruimte bijdraagt aan een rijke speelleeromgeving.

Rijke speelleeromgeving

Er is een themahoek die elk thema verandert en ander spel stimuleert. Kinderen richten deze hoek samen met de pedagogisch medewerkers in. De boeken staan centraal en de materialen in de themahoek zijn passend bij het thema.

Daarnaast is er een zand- watertafel, een constructie en bouwhoek, een leeshoek en een huishoek aanwezig. Hier worden fantasiespel, het ontdekken, motorische vaardigheden, rollenspel en taal- en rekenvaardigheid gestimuleerd.

De verticale groepsruimte is voorzien van een grondbox waarin de kinderen van 0 tot 1 jaar zich vrij kunnen bewegen en ontwikkelen. Dit biedt de kinderen veilig- en geborgenheid. De grondbox bevat schatten mandjes met verschillende materialen om te manipuleren, een senso hoepel en een spiegel. Hiermee worden de zintuigen geprikkeld en worden kinderen gestimuleerd om verder te ontwikkelen. Als zij de behoefte hebben aan rust, kunnen zij zich ook terugtrekken. Er worden ook regelmatig materialen uit de natuur toegevoegd aan het spelmateriaal. Op deze manier worden de kinderen steeds meer wereldwijs en vergroten zij hun belevingswereld. (Onderzoek maakt (onder)wijs!, n.d.)

Binnen de organisatie is er ook aandacht voor risicovol spel. Zie bijlage 9 " risicovol spel"

In het beleid veiligheid en gezondheid staat beschreven hoe de organisatie omgaat met grote en kleine risico's.

4. Communicatieplan Ouders

Voor de kwaliteitsbevordering doet de organisatie concessies. Er wordt dagelijks extra personeel ingezet bij de overdrachtmomenten.

Op deze manier is er ruimte voor een goede en volledige overdracht. Het welbevinden wordt besproken en daarnaast is er aandacht voor het voedingsschema, het slaapschema, de activiteiten, en de ontwikkelingen die het kind doormaakt. De pedagogisch medewerkers vragen van de ouders ook een goede overdracht en informeren naar het ritme en bijzonderheden die zich thuis hebben voorgedaan. Op deze manier kunnen de medewerkers de behoeften van de kinderen beter in kaart brengen. Er wordt gebruik gemaakt van een ouderportaal. De pedagogisch medewerkers houden voor de kinderen tot 1 jaar een kindgebonden schriftje bij zodat, ouders gedurende de dag kunnen inloggen en betrokken kunnen zijn bij de opvang van hun kind. Ook ouders kunnen hier berichten achterlaten voor de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerkers schrijven dagelijks een algemeen verhaal in het ouderportaal dat gericht is aan alle ouders. Dagelijks worden er foto's gedeeld van de activiteiten die er plaats vinden. Op deze manier wordt de samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers gestimuleerd.

Elk jaar zijn er individuele gesprekken met ouders. Deze gesprekken hebben betrekking op de ontwikkeling van het kind en worden georganiseerd door de mentor. Het kindvolgsysteem zal hierbij de leidraad zijn. Uiteraard kan er op elk moment een extra gesprek aangevraagd worden.

Klachtenregeling

Klachten worden binnen de organisatie direct in behandeling genomen door de locatiemanager. Deze behandelt de klacht zo goed mogelijk door in gesprek te blijven, zodat de relatie tussen de ouder en de betrokkenen zo min mogelijk wordt verstoord. Indien de klacht niet naar tevredenheid kan worden afgehandeld gaat deze naar het bestuur van de organisatie. Mocht de klacht op deze manier niet naar tevredenheid opgelost kunnen worden, is er een mogelijkheid om dit op te laten nemen door de Geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen.

- SKB is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen (hierna: Geschillencommissie)
- Leidt de klacht niet tot een oplossing dan wordt het geschil binnen 12 maanden na de datum waarop de klacht bij SKB is ingeleverd bij de Geschillencommissie aanhangig gemaakt. Dit kan zowel door het bestuur als door de ouder/oudercommissie.
- Wanneer de ouder/oudercommissie een geschil aanhangig maakt bij de Geschillencommissie, is SKB aan deze keuze gebonden.
- Indien SKB aanhangig wil maken, moet SKB de ouder/oudercommissie schriftelijk of in een andere passende vorm vragen zich binnen vijf weken uit te spreken of hij daarmee akkoord gaat. SKB dient daarbij aan te kondigen dat deze zich na het verstreken van de voornoemde termijn vrij zal achten het geschil bij de gewone rechter aanhangig te maken.
- De Geschillencommissie doet uitspraak met inachtneming van de bepalingen van het voor haar geldende reglement, beschikbaar via www.degeschillencommissie.nl De beslissing van de Geschillencommissie geschiedt bij wege bindend advies. Voor de behandeling van een geschil door de Geschillencommissie is een vergoeding verschuldigd.
- Uitsluitend de hierboven genoemde Geschillencommissie dan wel de gewone rechter is bevoegd van de geschillen kennis te nemen.

De organisatie draagt elk jaar voor 1 juni zorg voor een jaarverslag van klachten. Als er klachten zijn ingediend, worden deze kenbaar gemaakt naar de ouders.

5. VVE Startblokken en Kindvolgsysteem

Het VVE-programma startblokken staat centraal binnen de organisatie. Spelend leren is de basis.

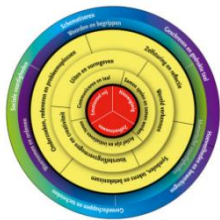
De cirkel van basisontwikkeling staat centraal. In de binnenste cirkel staan de basiskenmerken, in de middelste cirkel staan de aspecten voor de brede ontwikkeling en in de buitenste ring staan aspecten van specifieke kennis en vaardigheden. Activiteiten worden afgestemd op de zone van naaste ontwikkeling en daarbij is de cirkel van basisontwikkeling een hulpmiddel. Zie figuur 1.

Een thema wordt samen met de kinderen opgebouwd. De betekenis van de kinderen staat centraal. Op deze manier wordt de betrokkenheid gestimuleerd en komt een kind tot leren. Kinderen leren door te manipuleren. Ze gaan onderzoeken wat ze met bepaald materiaal kunnen en wat het effect van bepaalde handelingen is. De herhaling zorgt voor inzicht in het eigen gedrag. Reacties van anderen versterkt het spel en zorgt voor de ontwikkeling die een kind doormaakt. In een latere fase leren kinderen rolgebonden handelen wat uiteindelijk resulteert in rollenspel. De pedagogisch medewerkers hebben informatie nodig om te kijken waar de zone van naaste ontwikkeling ligt bij een kind.

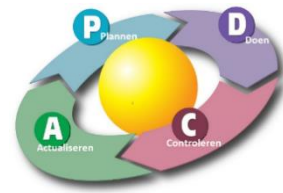
Observatiemomenten zorgen voor een objectief beeld. Op deze manier spelen pedagogisch medewerkers in op een situatie of wachten juist af. Op zoek gaan naar de balans en een goed beeld bepaalt wat de vervolgstap is voor een kind. De organisatie werkt themagericht voor een brede ontwikkeling. De specifieke ontwikkelingsgebieden; lichamelijke (motorisch), cognitieve en taalontwikkeling, creatieve en de sociaal - emotionele ontwikkeling komen aan bod. Kinderen worden op deze manier gestimuleerd op elk ontwikkelingsgebied.

De jaarlijkse bijscholing voor het Voor en Vroegschoolse programma startblokken (VVE) wordt gezamenlijk gevolgd door de pedagogisch medewerkers. Alle informatie en observatiegegevens worden verwerkt in het Peuterplusplan. Dit kindvolgsysteem zet tevens een doorgaande lijn uit naar het basisonderwijs. Het laatste perioderapport wordt gebruikt als leidraad tijdens de warme overdracht naar de basisschool.

Om de kwaliteit van ontwikkelingsgericht handelen optimaal te houden en te verbeteren maken de medewerkers gebruik van de kwaliteitscirkel van Deming. De processen kunnen hiermee nauwlettend gevolgd en aangepast worden waardoor de kwaliteit verbetert. De processen komen ook tijdens teamvergaderingen aan bod. Zie figuur 2.

Figuur 1. Cirkel van basisontwikkeling (Startblokken van Basisontwikkeling, n.d.)

Figuur 2. Kwaliteitscirkel van Deming (Kwaliteitscirkel van Deming, n.d.)

6. Opleidings en coachingsplan

De kwalificatie-eis is minimaal MBO 3 of 4 niveau en passend bij de kinderopvang. (Kwalificatie-eisen Kinderopvang, n.d.)

Alle pedagogisch medewerkers zijn daarnaast volledig gecertificeerd op gebied van;

- VVE Startblokken
- 3F taalniveau
- Training TINK of Oog voor interactie, interactievaardigheden
- Werken met baby's
- Gezonde kinderopvang basis + opbouw jaarlijks
- Kinder EHBO en BHV
- Meldcode met afwegingskader

Er is elke dag minimaal 1 pedagogisch medewerker aanwezig die in het bezit is van kinder EHBO of BHV.

Elke pedagogisch medewerker is in het bezit van een VOG, deze is gekoppeld aan de organisatie.

Het ontwikkelproces van de medewerkers is belangrijk voor de organisatie. Hier moet in geïnvesteerd worden. Elke pedagogisch medewerker krijgt minimaal 10 uur per jaar coaching van de pedagogisch coach om zich verder te kunnen ontwikkelen.

De organisatie kiest hier bewust voor, ongeacht dat de eis vanuit de IKK voor 10 uur per fte is vastgesteld.

Voor de kwaliteitsontwikkeling wordt de pedagogisch coach/ beleidsmedewerker minimaal 50 uur ingezet. Tijdens elke teamvergadering is het pedagogisch beleid en het beleid veiligheid en gezondheid een vast punt op de agenda. Er is ruimte voor intervisie en interactief vergaderen.

Pedagogisch medewerkers volgen jaarlijks bijscholing op gebied van;

- VVE Startblokken
- Interactievaardigheden
- Thema teamvergaderingen/ intervisie

De pedagogisch medewerkers hebben elk jaar een functioneringsgesprek met de locatiemanager waarin nieuwe leerdoelen worden vastgesteld.

Coachplan en ontwikkelplan

Wanneer	Activiteit	Wie	Thema	Geplande uren
Januari	Ontwikkelen teamtraining van Maart 2022	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach	Bewegen binnen VVE	PC: 3 uur PBM: 4 uur
	0-meting voorbereiden en uitvoeren	Pedagogisch coach	Interactievaardigheden/ bespreking	PC: 8 uur
	Kindvolgsysteem inzien/evalueren	Pedagogisch beleidsmedewerker	voorbereiding/ uitvoering VVE programma	PC: 3 uur PBM: 2 uur
	Afstemmen met medewerkers t.b.v. de oudergesprekken/ kindbepreking	Pedagogisch coach		PC: 3 uur
	Evalueren en bijstellen beleid veiligheid en gezondheid + protocol Covid-19	Pedagogisch beleidsmedewerker	Beleid veiligheid en gezondheid Meldcode verslag	PBM: 5 uur
Februari	Individuele coachingsgesprekken voeren vanuit 0-meting + VVE voorbereiding programma	Pedagogisch coach	Sensitieve responsiviteit	PC: 7 uur PBM: 3 uur
	Evalueren en bijstellen protocollen en procedures	Pedagogisch beleidsmedewerker	COVID-19 maatregelen Protocol slapen	PBM: 6 uur
Maart	Teamtraining Bewegen binnen VVE	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach	Bewegen	PC: 1 uur PBM: 2 uur
	Samenwerking in de doorgaande lijn bespreken met kindcentrum de Kiezel, afspraak CB. Zuidzorg	Pedagogisch beleidsmedewerker	Signalen kinderen	PBM: 2 uur
	Persoonlijke coachingsplannen bekijken op basis van 0-meting en eerste contactmoment	Pedagogisch coach	Sensitieve responsiviteit	PC: 4 uur
April	Startblokken bijscholing/themabijeenkomst/ gelinkt aan praktijk aanstaand thema	Pedagogisch beleidsmedewerker	Verdieping/verbreding VVE programma	PBM: 2,5 uur
	Evalueren en bijstellen protocollen en procedures	Pedagogisch beleidsmedewerker	COVID-19 Aangepast op moment	PBM: 4 uur
	Individuele coachingsgesprekken voeren	Pedagogisch coach	VVE activiteit/ intervisie	PC: 3 uur
	Teamcoaching	Pedagogisch coach	Dagelijkse praktijk/ dagprogramma. Kindgericht aanbod	PC: 4 uur
Mei	Individuele coachingsgesprekken voeren	Pedagogisch coach	Dagelijkse praktijk/ dagprogramma. Kindgericht aanbod	PC: 3 uur
	VVE aanbod evalueren/ bijstellen/ afstemmen op kindvolgsysteem/ groepsplan	Pedagogisch beleidsmedewerker	Kwaliteitsverbetering/ opbrengstgericht werken	PBM: 8 uur
	Themabijeenkomst samenwerking en kwaliteiten Voorbereiding en uitvoering	Pedagogisch coach	kwaliteitspel	PC: 4 uur
Juni	Samenwerking in de doorgaande lijn bespreken kindcentrum de	Pedagogisch beleidsmedewerker	Signalen vanuit onderwijs en consultatiebureau, wat	PBM: 3 uur

	Kiezel warme overdrachten/ afspraak CB Zuidzorg		zijn aandachtspunten in de voorschoolse. Ervaringen in de opvang	
	Teambijeenkomst intervisie		Evalueren pedagogische praktijk en aanbod	PC: 1 uur
	Individuele coachgesprekken	Pedagogisch coach	Interactievaardigheden en communicatie	PC: 2 uur
Juli	Individuele coachgesprekken	Pedagogisch coach	Interactievaardigheden en communicatie	PC: 3 uur
	Teambijeenkomst Mediawijsheid Voorbereiden en uitvoeren	Pedagogisch beleidsmedewerker	Verdiepingsmodule gezonde kinderopvang mediawijsheid	PBM: 6 uur
Augustus	Individuele coachgesprekken	Pedagogisch coach	Interactievaardigheden en communicatie	PC: 2 uur
	Evalueren en bijstellen protocollen en procedures	Pedagogisch beleidsmedewerker	Mediawijsheid	PBM: 4 uur
September	POP opnieuw bekijken na inleveren	Pedagogisch coach		PC: 4 uur
	Bespreken pedagogisch beleid met de oudercommissie	Pedagogisch beleidsmedewerker	Pedagogisch beleid	PBM: 2 uur
	Teamtraining + thema brandoefeningen week	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach	Brand oefeningen in VVE programma implementeren	PBM:
	Teamcoaching	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach	Dagelijkse praktijk/ dagprogramma. Kindgericht aanbod	PBM: 4 uur
Oktober	Informatieavond ouders	Pedagogisch beleidsmedewerker	Thema: nog nader te bepalen	PBM: 8 uur
	Evalueren en bijstellen protocollen en procedures	Pedagogisch beleidsmedewerker	...	PBM: 4 uur
	Video interactiebegeleiding+ gesprek	Pedagogisch coach	VVE activiteit	PC: 8 uur
November				
	Themabijeenkomst Meldcode en beleid veiligheid en gezondheid	Pedagogisch coach	Risico-inventarisatie	PBM: 5 uur
December	Pedagogisch beleid/ werkplan aanpassen Beleid veiligheid en gezondheid aanpassen			PBM: 8 uur
	Coachingsplan volgend jaar invullen	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach	Schrijven	PC: PBM: 12 uur
elke maand	Lezen vakliteratuur en volgen wet- en regelgeving	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach		PC: 5 uur PBM:
	Ondersteunen bij observaties en oudergesprekken	Pedagogisch coach		PC: 5 uur PBM:
	Bewaken van kwaliteit en signaleren van verbeter- en knelpunten	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach		PC: PBM: 5 uur

	Overleg met leidinggevende en/of directie	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach		PC: PBM: 8 uur
Op aanbod	Bezoek kindvakbeurs	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach		PC: PBM: 4 uur
	Bijscholing	Pedagogisch beleidsmedewerker/ coach		PC: PBM: 15 uur
Totaal aantal verwachte uren aan beleidswerk (PBM) en coaching (PC)				PC: 63 uur (ex maandelijks of op aanbod)
Totale uren eind December 2022				PBM: 94,5 uur (ex ,maandelijks of op aanbod)

7. Dagritme

Tijd	Activiteit
7.30 uur - 9.00 uur	Binnenkomst en vrij spel
9.00 uur - 9.30 uur	Interactief voorlezen in 2 subgroepjes
9.30 uur - 10.00 uur	Vers fruit eten en drinken 2 subgroepjes*
10.00 uur-10.30 uur	Verschoonmoment/toiletgang/ kinderen in bed leggen
10.15 uur- 10.45 uur	Vrij buitenspelen met aanbod bewegingsactiviteit indien behoefte*
10.45 uur - 11.15 uur	VVE activiteiten *
11.15 uur- 11.30 uur	Toiletgang/ handen wassen
11.30 uur- 12.15 uur	Broodmaaltijd met drinken in 2 subgroepjes*
12.15 uur- 13.00 uur	Verschoonmoment/ toiletgang / klaarmaken om naar bed te gaan
12.15 uur- 13.00 uur	Tafel activiteit voor de oudere peuters
12.30 uur - 14.30/15.00 uur	Slaap/ rustmoment
13.00 uur - 14.30 uur	Babyactiviteiten/ extra knuffelmoment
14.30 uur - 15.15	Groenten met drinken 2 subgroepjes*
15.00 uur	Kinderen naar bed brengen
15.15 uur - 16.15 uur	VVE activiteit/ buitenspelen
16.15 uur	Verschoonmoment/ toiletgang/ handen wassen/ kinderen uit bed halen
16.30 uur	Warme maaltijd/ cracker eten met drinken 2 subgroepjes*
17.00 uur tot 18.30 uur	Vrij spel, einde dag
*Het buitenspelen en VVE-activiteiten gebeurt in 2 groepen die elkaar afwisselen om meer rust te creëren voor de kinderen. Ook de eet en drinkmomenten zijn verdeeld in subgroepjes in verband met de rust en de verschillende leeftijden binnen de groep.	

*3-uurs regeling

	13.00 uur en 16.00 uur	
*Gedurende bovenstaande tijdsvakken wordt er afgeweken van de beroepskrachtratio (BKR)		

Vier-ogenprincipe

Jonge kinderen zijn kwetsbaar.

Binnen de organisatie wordt het vier-ogenprincipe gehanteerd. Pedagogisch medewerkers kijken met elkaar mee of luisteren mee. Op deze manier is het kind altijd in beeld.

Tijdens de 3 uursregeling kan er worden afgeweken met betrekking tot BKR, maar het vier-ogenprincipe blijft van kracht. Er blijven minimaal 2 pedagogisch medewerkers in het pand aanwezig.

Afwijking van het BKR, de drie uurs regeling:

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	-	13:00 tot 16:00 uur	-
Dinsdag	-	13:00 tot 16:00 uur	-
Woensdag	-	13:00 tot 16:00 uur	-
Donderdag	-	13:00 tot 16:00 uur	-
Vrijdag	-	13:00 tot 16:00 uur	-

8. Voedingsbeleid

Het voedingsbeleid is gebaseerd op de richtlijn Schijf van Vijf van het Voedingscentrum. Om kinderen een goede basis te kunnen bieden voor een optimale ontwikkeling is gezonde voeding essentieel. Eerder in dit pedagogisch beleid staat de Pyramide van Maslow beschreven.

Zie bijlage 1 "ontwikkelingspsychologen".

Abraham Maslow is ervan overtuigd dat een mens 5 stappen moet doorlopen om tot zelfverwerkelijking te komen. De eerste laag bestaat uit de leefstijl.

Een gezonde leefstijl zorgt ervoor dat een kind verder kan komen in de Pyramide en zich daardoor kan ontwikkelen. De basis hiervan is onder andere gezonde voeding, voldoende water, slaap en beweging. De organisatie werkt met het programma Gezonde Kinderopvang. Op deze manier is elk kind verzekerd van een gezonde start.

bron: gezonde kinderopvang.

Figuur: Schijf van Vijf Voedingscentrum

Eetmomenten

Binnen het dagritme wordt er voldoende tijd en ruimte geïnvesteerd voor de maaltijden. Op vaste momenten wordt er aan tafel gegeten. De pedagogisch medewerkers geven aan wanneer het tijd is om te eten en bieden een voedzame maaltijd aan, terwijl het kind de hoeveelheid aangeeft. Er worden geen maaltijden opgedrongen.

Tevens worden bij deze momenten liedjes gezongen en is er ruimte om samen over iets te praten. Het tafelmoment duurt maximaal 45 minuten, op deze manier kan elk kind de tijd nemen om rustig te eten en te drinken. De pedagogisch medewerker geeft het goede voorbeeld en eet samen met de kinderen aan tafel.

Allergieën

Tijdens het intakegesprek worden eventuele allergieën met ouders of verzorgers besproken. De wensen worden schriftelijk vastgelegd, wanneer het noodzakelijk is om van het reguliere voedingsbeleid af te wijken.

Als er een bepaald dieet noodzakelijk is, of als er een bepaalde geloofsovertuiging is waarbij voedingsmiddelen uitgesloten moeten worden, brengen ouders zelf een vervangende maaltijd mee als dit buiten het assortiment van de organisatie valt.

Traktatie en feestjes

Als een kind jarig is betekent dat feest! Dit wordt samen met de kinderen gevierd. Kinderen mogen een traktatie meebrengen en uitdelen die bestaat uit groente of fruit.

Ter inspiratie wordt er een document met gezonde traktaties verstuurd naar alle ouders, maar natuurlijk mag er ook zelf een invulling gemaakt worden van de traktatie.

Tijdens het feest worden er foto's gemaakt die later worden gedeeld in een Dropbox. Een eigen fotoestel mee geven behoort natuurlijk ook tot de mogelijkheden.

In overeenstemming met de ouders die aanwezig waren op de informatieavond van 18 oktober 2021 is besloten om tijdens feestdagen of activiteiten af te kunnen wijken van het voedingsbeleid voor een traktatie die passend is bij het moment.

9. Risicovol spel

Binnen de organisatie is er aandacht voor risicovol spel. Internationaal wetenschappelijk onderzoek geeft het bewijs dat risicovol spel goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Kinderen mogen risico's leren inschatten tijdens het spel. (Onderzoek voordelen risicovol spelen, n.d.)

Het stimuleert hierbij de onafhankelijkheid en het zelfvertrouwen. Kinderen leren doorzetten als er uitdagingen zijn. Ze leren keuzes te maken en ontwikkelen ook sociale vaardigheden door het oplossen van eventuele conflicten binnen het spel.

De buitenruimte bestaat uit een ruimte voorzien van tegels en een gedeelte uit gras. Spelend leren wordt gestimuleerd door kinderen de vrijheid te geven in het spel. De buitenruimte bevat een plantenbak/moestuintje, zandbak, stapstammen, een speelhuisje en een toren van autobanden waarop geklauterd kan worden. Ook zijn er fietsen, stepjes, traptractoren, emmers, potten en pannen aanwezig. Dit alles stimuleert kinderen om op ontdekkingstocht te gaan en steeds een stap verder te komen. Kinderen leren risico's nemen en ontwikkelen risicocompetenties;

- Grenzen verleggen
- Leren van ervaringen
- Oplossingen bedenken
- Angsten overwinnen
- Leren om grote risico's te vermijden

Hierdoor kunnen kinderen zich goed ontwikkelen. Ze worden zelfverzekerder, motorisch vaardiger, het verhoogt de zelfredzaamheid en het vermindert angsten of fobieën op latere leeftijd.

De pedagogisch medewerkers bieden voor ieder kind een eigen begeleiding aan. Elk kind is anders en heeft daardoor andere behoeftes. Om deze reden wordt er constant gekeken en geschakeld binnen het aanbod van activiteiten, inzet van interactievaardigheden, interventies en beleid veiligheid en gezondheid om zo een goede speelleeromgeving te kunnen bieden.

Risicocompetenties bij kinderen

Een kind is risicocompetent als het de mogelijkheden in een risicovolle situatie kan zien, en daarbij een goede afweging kan maken tussenc:

- Deze situatie voelt ik risicovol, dus ik doe niet mee.
- Deze situatie voelt te risicovol, dus ik maak de risico's aanvaardbaar (bijv. door iemands hulp in te roepen).
- Deze situatie voelt voldoende veilig, dus ik doe mee en ik vertel mijn @nzent

Bron: dePLAY Toddler

Risicoinschatting door kind

RVS vergroot risico-competentie

Risicovol spelen = spelen waarbij kinderen aanvaardbare risico's nemen. Ze zetten al hun vaardigheden in om @past om te gaan met risico's, en begeleiders vulen hen aan waar nodig. RVS vergroot de risicocompetentie bij kinderen doordat ze:

- hun @enzen verleggen
- leren van @rvaringen
- oplossingen bedenken
- angsten overwinnen
- leren om grote risico's te vermijden

Draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling

Als kinderen uitdagingen aangaan, @renzen verleggen en risico's kunnen inschatten, zijn ze risicocompetent. Dit draagt bij aan hun persoonlijke ontwikkeling: ze worden er motorisch vaardiger door, zelfverzekerder en sociaal. En het verhoogt hun zelfredzaamheid en vermindert angsten en fobieën op latere leeftijd.

De afbeelding is een afbeelding van de afbeelding van de afbeelding.

veiligheid.nl

Overzicht RVS vormen

Spelen met impact (0 - 1 jaar)
Voorbeelden:
Springen van de glijbaan, tegen de muur of tegen elkaar fietsen of lopen, je laten vallen op een mat.
Leerkanen:
Fysieke fitheid, motorische vaardigheden, ruimtelijk inzicht, inschatten van diepte, snelheid en zelfvertrouwen.

Plaatsvervangend risico (0 - 1 jaar)
Voorbeelden:
Kijken naar een ander kind (of begeleider) die op een boomstam balanceert, een kampvuur aansteekt.
Leerkanen:
Unieke ervaring en kind kan zich emotioneel inleven en leert wat consequenties zijn.

Spelen op hoogte
Voorbeelden:
Klimmen en klauteren, balanceren, hangen, schommelen en bengelen.
Leerkanen:
Fysieke fitheid, motorische vaardigheden, ruimtelijk inzicht, inschatten van diepte, snelheid en zelfvertrouwen.

Spelen met snelheid
Voorbeelden:
Slateboarden, fietsen, steppen en van een heuvel afrennen.
Leerkanen:
Fysieke fitheid, motorische vaardigheden, ruimtelijk inzicht, inschatten van diepte, snelheid en zelfvertrouwen.

Spelen met gevaarlijke voorwerpen
Voorbeelden:
Takken slijpen met een zakmes, spelen met pijl en boog, darten met echte dartpijlen en werken met gereedschap.
Leerkanen:
Vaardigheden die het kind nodig heeft in het dagelijks leven en zelfvertrouwen.

Spelen op gevaarlijke plekken
Voorbeelden:
Spelen op heuvels of rotsen, spelen in de buurt van water en het maken van een kampvuur.
Leerkanen:
Leren omgaan met potentieel gevaarlijke situaties en het leert een kind om niet snel angstig te zijn.

Trek- en duwspelen
Voorbeelden:
Worstelen, stoelen en spelen met zwaarden of stokken.
Leerkanen:
Fysieke fitheid, motorische vaardigheden en sociale vaardigheden.

Spelen uit het zicht
Voorbeelden:
Verstopperje spelen, op ontdekkingstocht gaan en ergens uit het zicht spelen.
Leerkanen:
Zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en het ontdekken van de omgeving en er bekend mee worden.

Bron: veiligheid.nl

10. Beweging

Bewegen is belangrijk voor de ontwikkeling. Door te bewegen gaan beide hersenhelften samenwerken. De linkerhersenhelft is gespecialiseerd in de analytische vaardigheden zoals taal, rekenen, details en volgorde. De rechterhersenhelft is de creatieve kant, deze is gespecialiseerd op intuïtie, beelden, muziek en dansen. Door bewegen leren kinderen taal en begrippen te koppelen aan hun beweging. Door toevoeging van echte materialen en allerlei verschillende gebruiksvorwerpen wordt het spelen interessanter gemaakt en leren de kinderen om te ontdekken en komen daardoor tot spel(en) en beweging.

Binnen het dagprogramma is beweging een vast onderdeel. Dit kan in de vorm van buitenspel of andere activiteit zijn. Op basis van behoefte worden er begeleide activiteiten aangeboden, maar natuurlijk is er veel ruimte voor vrij spel. Kinderen krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen door zelf keuzes te maken in het spelmateriaal.

Dit begint al bij de babyleeftijd. Er zijn schattenmandjes waarin allerlei verschillende materialen zitten die een baby kan ontdekken zoals doekjes van verschillend materiaal, ballen met verschillende structuren, lampjes met verschillende kleuren, pollepels en pannen.

Baby's hechten veel waarde aan de nabijheid van de pedagogisch medewerker. Als er vertrouwen en een goede hechting heeft plaatsgevonden zal de baby steeds meer gaan bewegen. De pedagogisch medewerker ondersteunt hierbij het proces door interactievaardigheden in te zetten en het optimale pedagogisch klimaat te bieden. Er wordt regelmatig muziek gebruikt om beweging te stimuleren. De pedagogisch medewerkers blijven kijken naar de leeftijden, interesses en wat de betekenis hiervan voor de kinderen is en passen hier het aanbod en begeleiding op aan. Ook binnen de thema's is er veel aandacht voor beweging.